

KURSPLAN

Svenska för ämneslärare I, 30 högskolepoäng

Swedish for Secondary School Subject Teachers I, 30 credits

Kurskod:	LSEK15	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd:	2024-12-03	Utbildningsområde:	Humanistiska området (75%) och Undervisningsområdet (25%)
Gäller fr.o.m.:	2026-01-19	Ämnesgrupp:	Svenska/nordiska språk
		Fördjupning:	G1F Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Lärandemål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- redogöra för skolämnet svenska i ungdoms- och vuxenutbildning ur såväl historiska som samtida perspektiv
- redogöra för hur digitala verktyg kan användas i olika lärandesituationer
- redogöra för estetiska lärprocesser och deras funktion i svenskämnet
- redogöra för det svenska språkets fonologiska, morfologiska, syntaktiska och semantiska struktur
- redogöra för samband mellan språk, samhälle och skola med fokus på sociolingvistiska perspektiv inklusive språklagstiftning, minoritetsspråks och teckenspråkets ställning
- redogöra för ungdomslitteratur i olika genrer och i olika medier, såväl analoga och digitala som mono- och multimodala, ur historiska och samtida perspektiv
- redogöra för grundläggande narratologiska och receptionsteoretiska perspektiv
- redogöra för grundläggande litteratur- och filmdidaktiska metoder och deras didaktiska tillämpning i ett tänkt klassrumssammanhang

Färdighet och förmåga

- planera en lektion i ämnet svenska utifrån aktuella styrdokument och med beaktande av olika ämnesdidaktiskt relevanta metoder och teorier, inklusive teorier om lärande, för att främja språk- och kunskapsutveckling och med hänsyn till elevers olika behov och förutsättningar i ungdoms- och vuxenutbildning
- använda observation som vetenskaplig metod för insamling och analys av information av relevans för den kommande professionen som svensklärare
- tillämpa kunskaper om det svenska språkets morfologi, syntax och semantik samt sociolingvistiska perspektiv vid grundläggande textlingvistiskt orienterad analys av texttyper i skrift relevanta för ungdoms- och vuxenutbildning, inbegripet elev- och professionstexter
- tillämpa kunskaper om den retoriska processen, digitala verktyg för textbehandling och presentationstekniker vid produktion av såväl muntliga som skriftliga presentationer
- tillämpa grundläggande didaktiska teorier och metoder med koppling till bland annat svenska språkets struktur, den retoriska processen och minoritetsspråk
- analysera ungdomslitteratur i olika genrer och i olika medier, såväl analoga och digitala som mono- och multimodala, utifrån grundläggande narratologiska perspektiv, i synnerhet litteratur- och filmanalys
- tillämpa estetiskt skapande i olika genrer och i olika medier för att såväl uttrycka och utveckla narrativ analys som för att bredda den litteraturdidaktiska repertoaren
- diskutera ungdomslitteratur i olika genrer och i olika medier, såväl analoga och digitala som mono- och multimodala, utifrån litteraturdidaktiska metoder och teorier i synnerhet receptionsteori samt relevant litteraturdidaktisk forskning

- använda sig av svenskt standardspråk på ett ändamålsenligt sätt i tal och skrift, även i professionsområden

Värderingsförmåga och förhållningsätt

- kritiskt reflektera över den egna lärandeprocess i förhållande till tidigare erfarenhet, kursens innehåll och den framtida rollen som svensklärare
- kritiskt reflektera över svenskämnet i relation till relevanta samhälleliga aspekter
- reflektera över estetiska läroprocesser och deras funktion i svenskämnet
- reflektera över hur digitala verktyg kan användas i olika lärandesituationer kopplade till svenskämnet
- reflektera över hur estetiska uttrycksformer i olika textgenrer och i olika medier kan utveckla den didaktiska repertoaren samt främja lärande
- reflektera över observation som vetenskaplig metod
- reflektera över undervisning i svenska språket med utgångspunkt i språkliga normer och variationer
- diskutera ungdomslitteratur som pedagogiskt material i relation till styrdokument och rådande samhällsförhållanden samt med fokus på olika genrer och medier, såväl analoga och digitala som mono- och multimodala, utifrån litteraturdidaktiska teorier och relevant litteraturdidaktisk forskning

Innehåll

Svenska som skolämne, 6 hp *The School Subject Swedish, 6 credits*

Innehåll

- Skolämnet svenska ur såväl nutida som historiska perspektiv
- Läroplan och ämnes- och kursplaner i svenska
- Digitala verktyg
- Estetiska läroprocesser
- Svenskämnet som bildningsämne
- Svenskämnets roll i skola och samhälle
- Pedagogisk lektionsplanering med relevans för svenskundervisning
- Teorier och metoder med relevans för svenskämnets didaktik
- Forskning med relevans för svenskämnets didaktik
- Egna lärandeprocesser i förhållande till den framtida rollen som svensklärare
- Observation som vetenskaplig metod
- Observation av svenskundervisning för att utveckla professionskompetensen

Examination Formerna för examination är individuell skriftlig inlämningsuppgift samt individuell redovisning.

Svenska språkets struktur i teori och praktik, 12 hp *Swedish Language Structure in Theory and Practice, 12 credits* **Innehåll**

- Svenska språkets fonologiska, morfologiska, syntaktiska och semantiska struktur
- Grundläggande textlingvistiska begrepp
- Grundläggande perspektiv på språkutveckling
- Grundläggande sociolingvistik
- Makt, normer och identitet i språkanvändning
- Språklagstiftning, minoritetsspråks och teckenspråkets ställning
- Retoriska grundbegrepp och den retoriska arbetsprocessen
- Produktion och bearbetning av texter och presentationer, inklusive professionstexter
- Analys av texter i olika genrer, exempelvis elev- och professionstexter med fokus på sakprosa
- Digitala verktyg för textbehandling och presentationsteknik
- Grundläggande didaktiska teorier och metoder med koppling till svenska språkets struktur, den retoriska processen och minoritetsspråk

Examination Formerna för examination är individuell skriftlig inlämningsuppgift samt individuell redovisning.

Ungdomslitteratur och multimodala texter ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 12 hp *Young Adult Literature and Multimodal Texts from Academic and Educational Perspectives, 12 credits*

Innehåll

- Ungdomslitteratur i olika genrer och i olika medier ur historiska och samtida perspektiv
- Narratologi och receptionsteori
- Litteratur- och filmanalys ur narratologiska perspektiv
- Litteratur- och filmdidaktiska perspektiv och teorier, i synnerhet receptionsteori

- Litteratur- och filmdidaktiska metoder
- Litteraturdidaktisk forskning
- Estetiska uttryck och estetiskt skapande i olika genrer och medier
- Fiktions funktion som pedagogiskt material med särskilt fokus på ungdomslitteratur i olika genrer och medier

Examination Formerna för examination är seminarium, individuell skriftlig inlämningsuppgift samt individuell redovisning.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, seminarier och övningar individuellt och i grupp.

I kursen används digital lärplattform.

Den som antagits till och registrerats på en kurs har rätt att erhålla undervisning/handledning under den tid som angavs för det kurstillfälle som sökande blivit antagen till. Därefter upphör rätten till undervisning/handledning.

Undervisningen bedrivs på svenska men engelska kan förekomma.

Behörighetskrav

Grundläggande behörighet samt Historia 1b eller 1a1+1a2, Samhällskunskap 1b eller 1a1+1a2, Engelska 6, Svenska 3 eller Svenska som andraspråk 3. Eller: Historia nivå 1b eller 1a1+1a2, Samhällskunskap nivå 1b eller 1a1+1a2, Engelska nivå 2, Svenska nivå 3 eller Svenska som andraspråk nivå 3. Dessutom krävs genomgången termin 1 på ämneslärarprogrammet eller motsvarande.

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Lärandemålen utgör grund för examination.

Formerna för examination är seminarium, skriftlig individuell inlämningsuppgift, skriftlig individuell tentamen och individuell redovisning.

För bedömning ska underlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas. Mer information kring bedömning av enskilda lärandemål och kriterier för betygssättning tillhandahålls i studieanvisningar vid kursstart.

För kursbetyget Godkänd krävs minst Godkänd på samtliga examinationer och för kursbetyget Väl Godkänd krävs dessutom betyget Väl Godkänd på minst 20 högskolepoäng.

En student garanteras minst tre examinationstillfällen, inklusive ordinarie examinationstillfälle, för aktuellt kurstillfälle.

Efter att ha blivit underkänd vid examination på samma moment tre gånger har student rätt att på begäran, om möjligt, få byta examinator till därpå följande examination. Beslut om byte av examinator fattas av utbildningschef. En student som fått godkänt betyg på ett examinationsmoment kan inte examineras igen för att höja betyget.

Om en kurs upphör eller ändras väsentligt erbjuds examination enligt den förutvarande kursplanen vid minst två tillfällen inom ett år efter beslutet.

Examinator har rätt att ge en anpassad examination eller låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt givet att lärandemålen kan säkras och att det finns synnerliga skäl härför, inbegripet studentens rätt till riktat pedagogiskt stöd.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Svenska som skolämne: Individuell skriftlig inlämningsuppgift	2 hp	VG/G/U
Svenska som skolämne: Individuell redovisning 1	3 hp	VG/G/U
Svenska som skolämne: individuell redovisning 2	1 hp	G/U
Svenska språkets struktur i teori och praktik: Individuell skriftlig tentamen 1	2 hp	VG/G/U
Svenska språkets struktur i teori och praktik: Individuell skriftlig tentamen 2	6 hp	VG/G/U
Svenska språkets struktur i teori och praktik: Individuell redovisning	2 hp	VG/G/U
Svenska språkets struktur i teori och praktik: Individuell skriftlig tentamen 3	2 hp	VG/G/U
Ungdomslitteratur och multimodala texter ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: seminarium	2 hp	G/U
Ungdomslitteratur och multimodala texter ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Individuell redovisning	6 hp	VG/G/U
Ungdomslitteratur och multimodala texter ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv: Seminarserie och individuell skriftlig tentamen	4 hp	VG/G/U

Kursvärdering

Uppföljning av undervisning sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut. Sammanställning och kommentarer publiceras på lärplattform. Kursvärderingen ska ligga till grund för kommande kursplanering.

Kurslitteratur

Observera att kurslitteraturen kan komma att ändras fram till åtta veckor före kursstart.

Svenska som skolämne, 6 hp

The School Subject Swedish, 6 credits

Boglund, Ann, Holmberg, Per & Nordenstam, Anna (2014). *Mötesplatser – texter för svenskämnet*. Studentlitteratur. Inledning. 12 s.

Bommarco, Birgitta & Parmenius Swärd, Suzanne (2018). *Läsning, skrivande, samtal – Textarbete i svenska på gymnasiet*. (s. 9-16). Studentlitteratur. 8 s.

Bryman, Alan. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Liber. Kap. 12. 19 s.

Martinsson, Bengt-Göran (2015). Läsplanens anatomi – barns och ungdomars läsning och mediebruk i ett historiskt perspektiv. I Michael Tengberg & Christina Olin-Scheller (Red.), *Svensk forskning om läsning och läsundervisning* (s. 197–208). Gleerups. 11 s.

Molloy, Gunilla (2020). På spaning efter ett svenskämne. I Maritha Johansson, Bengt-Göran Martinsson & Suzanne Parmenius Swärd (Red.), *Bildning, utbildning, fortbildning Trettonde nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning*. (s. 12–28). LiU-tryck. 16 s.

Renberg, Bo & Friberg, Ingemar (2015). *Svensklärares påverkan och praktik – på spaning efter konsten att undervisa*. Studentlitteratur. Kapitel 1 och 6. 18 s.

Skolverket (2017). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Skolverket. www.skolverket.se

Skolverket (2017). *Ämnesplan i svenska*. Skolverket. www.skolverket.se.

Skolverket (2018). *Kursplan i svenska**. Skolverket.*www.skolverket.se

Skolverket (2021). *Kursplan i svenska (Lgr 22)*. Skolverket. www.skolverket.se

Skolverket (2011). *Allmänna råd för planering och genomförande av undervisning**.* www.skolverket.se

Thavenius, Jan (Red.) (1999). *Svenskämnets historia*. Studentlitteratur. s. 11–136. 125 s.

Nätbaserat material samt vetenskapliga artiklar inom svenskämnets didaktik om ca 50 s.

Referenslitteratur

Andersson, Märtha (2014). *Berättandets möjligheter*. Multimodala berättelser och estetiska lärprocesser. [Doktorsavhandling]. Luleå Tekniska universitet.

Långström, Sture (2010). *Metoder i undervisning och framträdande*. Studentlitteratur.

Svenska språkets struktur i teori och praktik, 12 hp

Swedish Language Structure in Theory and Practice, 12 credits

Bijvoet, Ellen & Fraurud, Kari (2013). Rinkebysvenska och andra konstruktioner av språklig variation i dagens flerspråkiga Sverige. I Kenneth Hyltenstam & Inger Lindberg (Red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle* (2. uppl.) (s. 369-396). Studentlitteratur. 15 s i urval, tillhandahålls.

Dunkels, Elza & Lindgren, Simon (Red.) (2014). *Interaktiva medier och lärandemiljöer*. Gleerups. s. 15-45, 57-73, 113-122, 155-167. 67 s.

Eriksson, Katarina & Rännar, Eva (2020). *Digitala möjligheter – i en lärmiljö för alla*. Liber. 119 s.

Hellspong, Lennart (2011). *Konsten att tala: handbok i praktisk retorik*. Studentlitteratur. s. 1-173. 173 s.

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare*. Studentlitteratur. 244 s.

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare*. Övningsbok med facit och kommentarer. Studentlitteratur. 205 s.

Linnér, Bengt & Lundin, Katarina (2011). *Klassrummets många språk – Att förhålla sig till elevers språkbruk*. Studentlitteratur. 210 s.

- Lundin, Katarina (2017). *Tala om språk: grammatik för lärarstudier* (2. uppl.). Studentlitteratur. 198 s.
- Skolverket (2017). *Ämnesplaner i svenska och i svenska som andraspråk*. Skolverket. www.skolverket.se.
- Skolverket (2017). *Kursplaner i svenska och svenska som andraspråk*. Skolverket. www.skolverket.se.
- SFS 2009:600. *Språklag*. www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/spraklag-2009600_sfs-2009-600.
- Strömquist, Siv (2019). *Skrivboken; Skrivprocess, skrivråd och skrivstrategier* (8. uppl.). Gleerups. 280 s.
- Sundgren, Eva (Red.) (2024). *Sociolingvistik* (3. Uppl.). Liber. 288 s.
- Vetenskapliga artiklar med fokus på didaktisk forskning av relevans för undervisning i svenska språket. ca 100 s.

Referenslitteratur

- Hultman, Tor G. (2010). *Svenska Akademiens språklära*. Norstedt.
- Nationalencyklopediens ordbok. Band 1–3. www.ne.se/info.
- Josefsson, Gunlög & Lundin, Katarina (2018). *Nycklar till grammatik*. Studentlitteratur. Svenska språknämnden (2016).
- Språkriktighetsboken (2. uppl.) (Skrifter utgivna av Svenska språknämnden 93). Norstedts akademiska förlag.
- Svenska Akademien (1893–2023). Ordbok över svenska språket (SAOB) (Band 1-). Gleerups. www.svenska.se
- Svenska Akademien (2015). Svenska Akademiens ordlista över svenska språket (SAOL) (13. uppl.). Svenska Akademien. www.svenska.se
- Teleman, Ulf, Hellberg, Staffan & Andersson, Erik (2020). *Svenska Akademiens grammatik*. Svenska akademien. www.svenska.se/grammatik

Ungdomslitteratur och multimodala texter ur vetenskapliga och didaktiska perspektiv, 12 hp

Young Adult Literature and Multimodal Texts from Academic and Educational Perspectives, 12 credits

- Backman, Fredrik (2020). *Björnstad*. Bokförlaget Forum. 472 s.
- Boglund, Ann, Holmberg, Per & Nordenstam, Anna (2014). *Mötesplatser - texter för svenskämnet*. Studentlitteratur. (Kapitel 3, 8 och 12.) 70 s.
- Boglund, Ann, & Nordenstam, Anna (2016). *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups. 395 s.
- Burton, Tim (Regissör). (2010). *Alice i Underlandet* [film]. Walt Disney Pictures.
- Carroll, Lewis (2011). *Alice i Underlandet*. Repris. 114 s.
- Dillon, Jade (2019). Reimagining Alice through the Intertextual Realm of Children's Film, in Casie Hermansson & Janet Zepernick (Red.), *The Palgrave Handbook of Children's Film and Television* (s. 131-146). Palgrave Macmillan. 16 s.
- Eriksson Barajas, Katarina, Johansson, Maritha, & Martinsson, Bengt-Göran (2016). "Litteratursamtal" Modul: *Perspektiv på litteraturundervisning*. Skolverket.
- Hermansson, Casie & Zepernick, Janet (Red.), *The Palgrave Handbook of Children's Film and Television* (s. 131-146). Palgrave Macmillan. 16 s.
- Häggström, Margaretha, & Örtengren, Hans (Red.). (2017). *Visuell kunskap för multimodalt lärande*. Studentlitteratur. 14 s.
- Höglund, Anna (2013). *Om detta talar vi endast med kaniner*. Lilla piratförlaget. 60 s.
- Janson, Malena (Red.). (2016). *Introduktion till filmpedagogik. Vita duken som svarta tavlan*. Gleerups. 180 s.
- Kåreland, Lena (2002). Bilderboken. I Hans Lund (Red.), *Intermedialitet*. Studentlitteratur. (s. 63–70) 7 s.
- Laestadius, Ann-Helén (2016). *Tio över ett*. Rabén & Sjögren. 261 s.

Langer, Judith A. (2017). *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Daidalos. 243 s.

Lundström, Stefan & Svensson, Anette (2016). *Fritidens fiktionsanvändning i ett skolperspektiv*. Lärportalen Skolverket.

Lundström, Stefan & Svensson, Anette (2018). Kärlek & galenskap – intertextualitet i Anne på Grönkulla och Batman som textuniversum. I Anna Nordenstam & Suzanne Parmenius Swärd (Red.), *Digitalt* (s. 44–59). Svensk lärarens årsskrift 2018.

Montgomery, Lucy Maud (2003). *Anne på Grönkulla*. Rabén & Sjögren. 342 s.

Nordberg, Olle (2020). *Litteraturredaktik*. Liber. 115 s.

Salinger, J.D. (2015). *Räddaren i nöden*. Bonnier Pocket. 239 s.

Schottenius Cullhed, Sigrid, Hedberg, Andreas, & Svedjedal, Johan (2020). *Litteraturvetenskap I*. Studentlitteratur. (Kap. 3) 22 s.

Schottenius Cullhed, Sigrid, Hedberg, Andreas, & Svedjedal, Johan (2020). *Litteraturvetenskap II*. Studentlitteratur. (Kap. 3 och 11) 42 s.

Skolverket (2017). Ämnesplan i svenska. Skolverket. www.skolverket.se.

Statens medieråd (2021). *Ungar & medier 2021: fakta om barns och ungas användning och upplevelser av medier*. Statens medieråd.

Tan, Shaun (2019). *Ankomsten*. Lilla Piratförlaget. 128 s.

Twain, Mark (2016). *Tom Sawyer*. Akelius språkkurs. 243 s.

Nätbaserat material och vetenskapliga artiklar. 50 s. Samt några tv-serier, skönlitterära texter, multimodala verk och/eller filmer.

Litteraturreferenser – så skriver du

ju.se/bibliotek/sok---skrivhjalp/litteraturreferenser---sa-skriver-du.html

Källkoll: Studentens guide till att undvika plagiering

Informationsmaterial om plagiat på högskolor och universitet

Finns på lärplattformen